

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.169/2018/5.

A tanács tagjai:

Dr. Baka András a tanács elnöke
Dr. Kovács Zsuzsanna előadó bíró
Dr. Pataki Árpád bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

Horváth és Társai ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nemescsói András ügyvéd)

Az alperes:

Az alperes képviselője:

Dr. Szőke Péter ügyvéd

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Szegedi Ítéltábla Pf.II.20.440/2017/4.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Kecskeméti Törvényszék 8.P.20.688/2015/80.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet azzal tartja fenn hatályában, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részében írtak helyett megállapítja: az alperes azzal sértette meg a felperes jóhírnév védelméhez fűződő jogát, hogy az általa létrehozott biztosítobank.hu internetes oldalon, valamint a youtube.com videómegosztón valótlanul állította, hogy a felperes az eszközalapok manipulálásával megkárosítja az ügyfeleit, manipulál a hozamszámlálóval, az eszközalapok értékeivel, a vesztes eszközalapok vesztes múltjának eltüntetésével, valamint manipulál nyereségre-veszteségre az ügyfeleinek kárt okozva.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A peres felek korábban befektetési egységekhez kötött ún. unit-linked életbiztosítási szerződést kötöttek egymással, amelynek lényege, hogy a szerződő fél által befizetett díjakat a biztosító az általa felkínált és a szerződő fél által kiválasztott - befektetési alapokhoz hasonló - eszközalapokba fekteti, így a lejáratkori kifizetés mértékét elsődlegesen ezen alapok hozama határozza meg. Az alperessel szerződő fél a befektetéseinek módosíthat, áthelyezheti azokat az egyik eszközalapról a másikba. Az eszközalapok közötti váltás bizonyos számát meghaladóan a felperes további díjat nem számol fel, azaz díjmaximumot alkalmaz, miután azonban az alperes évi 13 alkalommal kérte az eszközalapok váltását, a felperes a díjmaximumot eltörölte, utóbb ezt az intézkedését visszavonta.
- [2] Az alperes, sérelmezve a felperes eljárását, panasszal élt a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumnál azt állítva, hogy a felperes a fogyasztók ellen sorozatosan gazdasági büntetteket követ el. Az alperes nyolc pontba foglalt panaszát a PSZÁF Fogyasztóvédelmi, Jogérvényesítési Főosztálya vizsgálta: annak négy pontját elutasította arra hivatkozva, hogy jogszabálysértést nem tárt fel, egy pontot illetően a beadványt a Gazdasági Versenyhivatalhoz tette át, míg a panasz további három pontja tekintetében az eljárást megszüntette utalva arra, hogy a Felügyelet megelőzően felügyeleti ellenőrzési eljárás keretében a felperes biztosító befektetési egységekhez kötött életbiztosítási termékeit, továbbá az unit-linked befektetések kezelését, és az eszközalapok befektetési politikáját megvizsgálta, a vizsgálatot lezáró határozatát a felügyelet honlapján közzétette.
- [3] Az alperes a biztositobank.hu internetes oldalon, és a youtube.com videómegosztón közzétette a felperes tevékenységével kapcsolatos kifogásait.

A kereseti kérelem és ellenkérelem

- [4] A felperes keresetében kérte megállapítani, hogy az alperes a .. internetes oldalon és a .. videómegosztón közzétett és a keresetlevélben a)-n) pontokban részletezett valótlan tények állításával megsértette a jóhírnévhez fűződő személyiségi jogát, kérte az alperes jogsértés abbahagyására kötelezését és a további jogsértéstől való eltiltását.

- [5] Az alperes a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a kifogásolt közlések nem tényállítások, hanem értékítéletet, bírálatot tartalmazó véleménynyilvánítások.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jó hírnévhez való jogát azzal, hogy az általa létrehozott .. weboldalon, valamint a .. videómegosztón .. alatt a keresetlevél alábbi pontjaiban megjelölt szövegrészekben valótlan tartalmú tényállítást közölt:
- a) „Minél mélyebben belementem az ..elszámolási módszerének a megértésébe, annál többet és hajmeresztőbbet tapasztaltam a visszaélésekből, melyeket az .. minden nap elkövet minden egyes ügyfelével szemben.”
 - b) „Nagyon komoly elszámolási és manipulálási lehetőségeket alkalmaz az .. a céljai elérése érdekében. Nevezeten havi rendszerességgel euró 10 milliókat és forint 100 milliókat, időnként forint milliárdokat helyeznek el az eszközalapokban megmagyarázatlanul pl. (mérleg fejlődő eu). Az .. rendszeresen kivon euró milliókat vesztes eszközalapokból, és természetesen a vesztes eszközalapokba befektetőktől elvonja a jogos veszteséget 100%-ban, viszont a havi jogos veszteségen kívül az .. kivesz euró milliókat a befektetők vagyonából, ezzel megmenti az extrán kivont pénzt a veszteségtől, majd ezt az extrán kivont euró milliókat befekteti egy általa nyereségesre manipulált eszközalapba, melynek nyereség hozamát, mint „magánpénzt” zsebre vágja.”
- .. által nyújtott hivatalos információ alapján e tevékenységet kb. 78,5%-ban gyakorolja (2012.08.31. alapján).
- Havi rendszerességgel komoly extra euró milliók kerülnek nyereséges eszközalapokba, míg euró milliókat von ki a veszteséges alapokból. Gyakran előfordul az a jelenség, hogy egy nyereségre manipulált eszközalap értékét milliókkal (euró) növeli, míg a következő hónapban ugyanezt az eszközalapot veszteségesre manipulálja, és az eszközalap értékét milliókkal (euró) csökkenti.
- c) „A biztosító által alkalmazott és általam megkérdőjelezett elszámolási problémákat, melyek alkalmazásával a mai napig az .. nagyon komoly anyagi kárt okoz valamennyi befektető részére.”
 - d) „Az .. törvénytől és illegálisan olyan elszámolási módszert alkalmaz, mely nem csak az én, de valamennyi befektető gazdasági érdekét sérti és veszélyezteti.”
 - e) „Meggyőződésem és álláspontom szerint az .. ügyfelei kárára olyan elszámolási módszert alkalmaz, melyben ügyfeleit gazdaságilag károsítja.”
 - f) „Ma reggelre egy nagy meglepetés ért azzal kapcsolatban, hogy kitiltottak engem az .. fórumáról valószínűlegesen azért, mert az .. által a fogyasztók ellen elkövetett gazdasági bűntettek sorozatáról rendszeresen írtam (és írni is fogok).
 - g) „Az .. (...) 2. manipulál az eszközalapok értékeivel;”

h) „Manipulálás a befektetésekkel, az .. saját javára és a befektetők kárára.”

„Az .. euró tíz milliókat (euró alap), forint százmilliókat, milliárdokat (forint alap) helyez általa nyereségesre manipulált eszközalapokra, majd az elért extra hozamokat (profit) saját haszonként zsebre vágja. (mérleg fejlődő európa), (mérleg ázsia kötvény), (mérleg összesítés)

Az .. euró tíz milliókat (euró alap), forint százmilliókat, milliárdokat (forint alap) von ki az általa veszteségesre manipulált eszközalapokból, természetesen mielőtt az összegeket kivonja, a vesztes alapba befektetőktől teljes mértékben levonja a „jogos hozamvesztést”, az extrán kivont pénzt „megmenti a veszteségtől”, majd a „kimentett pénzt” befekteti általa nyereségesre manipulált eszközalapba, majd az elért extra hozamokat saját haszonként zsebre vágja. (mérleg fejlődő európa), (mérleg ázsia kötvény), (mérleg összesítés)

Manipulálás plusz értékben az eszközalapok értékeivel; hónapról hónapra rendszeresen von ki az általa veszteségre manipulált eszközalapokból euró tíz milliókat (euró alap), forint százmilliókat, milliárdokat (forint alap), ezzel a manipulálással az előző hónapban elkövetett manipulálását „visszaállítja eredeti állapotára”, hogy jogilag minden helyes legyen. (kilengések euró), (kilengések huf).”

i) „Az .. havi rendszerességgel manipulálja az eszközalapok értékét oly módon, hogy extra összegeket (Euró milliókat, forint Milliárdokat) helyez az általa nyereségesre manipulált eszközalapokba, vagy von ki az általa veszteségre manipulált eszközalapokból.

A KILENGÉSEK (EU), KILENGÉSEK (HUF) táblázat(ok) alapján havi rendszerességgel komoly összegek (Euró milliók, Forint milliárdok) vannak helyezve / kivonva az eszközalapokból. Ennek az a lényege, hogy miután egy „NYERESÉGRE / VESZTESÉGRE MANIPULÁLT” eszközalapra befektetett hozamát az .. „megszerezte vagy kivette”, utána rövid időn belül az eszközalap értékét hasonló de negatív / pozitív összeggel „visszaállítja eredeti állapotára”.

„Az .. komoly figyelmet szentel arra, hogy miután Ő kivette extra profitját a manipulált eszközalap(okból) komoly figyelmet szentel arra, hogy miután Ő kivette extra profitját a manipulált eszközalap(okból), a lehető legrövidebb időn belül mindent visszaállít eredeti állapotára, így ha a befektető per pillanat az .. együtt nyereségre tett szert, a befektető nyeresége rövid időn belül nullára vissza lett helyezve.”

j) „Az .. manipulálásai nyereségre / veszteségre
MANIPULÁLÁS - „NYERESÉGRE”

Az .. havi rendszerességgel manipulálja az eszközalapok értékét oly módon, hogy komoly összegeket (Euró milliókat, forint százmilliókat, esetenként milliárdokat) von ki az általa veszteségre manipulált eszközalapokból. Természetesen a vesztes eszközalap befektetőitől 100%-ban levonja a „JOGOS VESZTESÉGET”, azonban az extrán kivont Euró milliókat megmenti a veszteségtől, és

a „MEGMENTETT ÖSSZEGET” befekteti mint „MAGÁNVAGYONT” az által nyereségesre manipulált eszközalapba, majd ennek a hozamát (nyereségét) mint „magánvagyon” ZSEBRE VÁGJA.

k) „Büntetőjogi felelősségre vonás: Rövidesen eljön az idő, amikor az .. büntetőjogilag felelősségre lesz vonva valamennyi törvényellenes cselekedeteiért. Valamennyi résztvevő, akik segítették a Biztosítót törvényellenes cselekedeteinek a végrehajtásában hasonlóképpen elszámoltatva lesznek.”

m) „Az .. az eszközalapok manipulálásaival megkárosítja ügyfeleit. Többek között:

- manipulál a hozamszámlálóval;
- az eszközalapok értékeivel;
- manipulál veszteségre/nyereségre

valamint a vesztes eszközalapok vesztes múltjának az eltüntetésével.”

(.. - Az .. mindent tagad és hallgat! - Megvan rá az oka! (Második rész)

n) „Kiemelten hangsúlyozom, hogy az .. elleni vádak kizárólagosan való tényekkel vannak igazolva, melyek eredete maga az .. által kiadott hiteles okmányokból áll. Itt nem újbóli kivizsgálásról van szó, hanem az elkövetett gazdasági bűncselekmény sorozat miatti felelősségre vonásról”.

.. - Az .. mindent tagad és hallgat! - Megvan rá az oka! (Második rész)

Az elsőfokú bíróság eltiltotta az alperest minden olyan jövőbeli kijelentéstől, melynek tartalma: az ..olyan elszámolási módszert alkalmaz, amely során euró tízmilliókat, forint százmilliókat, időnként forint milliárdokat helyez el vagy von ki az eszközalapokból, így manipulálva az eszközalapok értékét, saját magának hasznot, az ügyfeleknek kárt okozva.

Az elsőfokú bíróság a 8.P.20.688/2015/7. számú ideiglenes intézkedést elrendelő végzést hatályon kívül helyezte, és kötelezte az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 245.000 forint perköltséget, valamint külön felhívására az államnak 95.000 forint illetéket, továbbá rendelkezett arról, hogy egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

[7] Az elsőfokú bíróság a perben kirendelt ..névében eljáró .. pénz- és tőkepiaci szakértő, ..(előbb a felperes magánszakértőjeként, utóbb a perben kirendelt szakértőként eljáró) szakértő, valamint a felperes által felkért .. szakértő, továbbá az alperes által a perben csatolt .. szakértők véleménye, és a lefolytatott bizonyítás eredményeként megállapította, hogy az alperes a per tárgyává tett tényállítások valóságát bizonyítani nem tudta, azaz valóttanul állította, hogy a felperes saját tőkétt mozgat az eszközalapokban, és manipulálja azok értékét saját hasznára, illetve az ügyfelek kárára. E valóttan tényállítások alkalmasak a felperes jó üzletti hírneve megsértésére, így a Ptk. 78. §-a alapján a jóhírnevhez fűződő jog megsértésére. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja alapján a jogsértést

megállapította, és a b) pont szerint az alperest a további jogsértéstől eltiltotta.

- [8] Az alperes fellebbezése alapján eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és az alperest a felperes részére 31.750 forint másodfokú eljárási költség megfizetésére kötelezte.
- [9] A másodfokú bíróság rögzítette, hogy a per tárgyává tett alperesi kijelentések lényege: a felperes az eszközalapok manipulálásával megkárosítja az ügyfeleit, manipulál a hozamszámlálóval, az eszközalapok értékeivel, a vesztes eszközalapok vesztes múltjának eltüntetésével, manipulál nyereségre/veszteségre. E tényállítások valóságtartalmának bizonyítása a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint az alperes kötelezettsége volt, a per tárgyává tett kijelentések tartalmának elemzése, valós vagy hamis voltuk megítélése pedig olyan különleges szakértelmet igényelt, ami szakértői bizonyítás lefolytatását tette szükségessé. A megismételt elsőfokú eljárás során négy szakértő - közöttük két magánszakértő - terjesztett elő szakvéleményt. Elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy mennyiben értékelhetők bizonyítékként a szakvélemények, különösen .. szakvéleménye, aki a perben magánszakértőként és a bíróság által kirendelt szakértőként egyaránt eljár. Ennek körében a másodfokú bíróság kifejtette, hogy a szabad bizonyítás elvéből (Pp. 3. § (5) bekezdés) következően nincs akadálya annak, hogy a peres felek valamely szakkérdésben ún. magánszakvéleményt csatoljanak az iratokhoz, amelyet a bírói gyakorlat a bíróság által kirendelt szakértő által készített szakvéleménnyel vonja egy tekintet alá abból a szempontból, hogy azt ugyancsak bizonyítékként kezeli és értékeli a perben. A magánszakértői vélemény megállapításai alkalmasak lehetnek arra, hogy a szakértő véleményét aggályossá tegyék, annak bizonyító erejét lerontsák. Ha a perszakértői és a magánszakvélemény között ellentmondás mutatkozik, az a szakvélemények ütköztetésével oldható fel, amely a szakértők meghallgatásával lehetséges, ennek eredménytelensége esetén pedig a perben új szakértő kirendelésére kerülhet sor. Az sem kizárt, hogy a bíróság a magánszakvélemény készítőjét rendelje ki a perben új szakértőként. Ennek csak akkor van eljárásjogi akadálya, ha a magánszakértővel szemben a Pp. 178. §-ában foglalt, taxatív felsorolt valamely kizárási ok áll fenn. Ezek közül az alperes álláspontja szerint a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontja szerinti kizárási ok valósult meg, megítélése szerint ugyanis a felperes megbízása alapján magánszakvéleményt készítő szakértőtől nem várható el tárgyilagos, elfogulatlan vélemény kialakítása, ezért a perben szakértőként nem rendelhető ki. Ez a tény azonban önmagában nem ad alapot az elfogultság megállapítására. A magánszakértőként eljáró .. a bíróság felhívása alapján úgy nyilatkozott, hogy nem elfogult, szakvéleménye kialakítása során kizárólag szakmai szempontokat tartott szem előtt, emellett a perben nem merült fel

olyan objektív tény, amiből a szakértő elfogultságára lehetett volna következtetést levonni. A szakértő elfogultságára utalhatott volna, ha a szakvéleménye kirívóan, vitathatatlanul szakszerűtlen, esetlegesen iratellenes megállapításokat tartalmaz, ilyen azonban a szakvéleményről nem állapítható meg. Lényeges emellett, hogy a szakértő kirendelésekor hatályos, az igazságügyi szakértői tevékenységről szóló 2005. évi XLVII. tv. 13. § (4) bekezdés a) pontja szerint a szakértő köteles az ott megjelölt határidőn belül bejelenteni a vele szemben fennálló kizárási okot. .. ilyen okot nem jelentett be, ellenkezőleg, a perben elfogulatlanságáról nyilatkozott. Mindezekre figyelemmel a perben valamennyi szakértői véleményt, azaz a kirendelt szakértők és a magánszakértők véleményét egyaránt értékelni kellett abból a szempontból, hogy azok alkalmasak-e az alperesi állítások igazolására.

- [10] Az elsőfokú bíróság által a perben kirendelt .., illetve a szakvéleményt elkészítő .. bizonyítottan tekintette az eszközalapokban elhelyezett pénzeszközök átcsoportosításával végzett manipulációt és az ügyfelek ezzel való megkárosítását, emellett vélelmezte, hogy a manipulációt a felperes követte el. Ezt a megállapítását arra alapította, hogy különös összefüggés tapasztalható a hozam és a nettó eszközérték változásai között. Kifejtette, annak ellenére, hogy a biztosításban befektetőként résztvevők évente mindössze egy-két alkalommal változtatnak a befektetési portfóliójukon, jelentős összegben változtatják a hozamoknak megfelelően befektetett pénzüket. Megállapíthatónak ítélte, hogy valaki az ügyfelek hozzájárulása nélkül végzett az eszközalapokban átcsoportosításokat, azaz rendszeresen tőkét vont ki a később veszteségesse váló eszközalapokból, és azt a később nyereségesse vált alapokba helyezte át. Ezzel a többi befektető kárára nyereséget realizált, illetve veszteségtől mentesült. Bizonyítottan találta a hozamszámláló manipulálását is.
- [11] A felperes megbízása alapján eljáró ..magánszakvéleménye - amit a perben utóbb kirendelt ..szakvéleménye is megerősített - továbbá .. és .. együttes meghallgatásának eredménye egyértelművé tette a fenti szakértői megállapítások és ezzel együtt az egész ..-féle szakvélemény megalapozatlanságát. .. logikusan, érthető módon levezette, hogy az eszközérték megváltozása és a hozam szükségszerűen összefügg. Ez - ellentétben a ... által különösnek ítélt összefüggéssel - nem tekinthető különösnek vagy szokatlannak, hanem a befektetések esetén a hozamszámítás módjából következik. Ha ugyanis nincs tőke kivétel vagy tőkebefektetés, a hozam csökkenésével vagy növekedésével azonos arányban csökken vagy nő a nettó eszközérték, ezért a mutatók együttmozgása valójában törvényszerű. .. nem tudta megcáfolni .. fenti érvelésének helyességét, és nem tudta alátámasztani a saját szakvéleményében részletezett álláspontját, a tárgyaláson foganatosított meghallgatásuk során pedig egyetértett .. ezzel kapcsolatos levezetésével. Lényeges körülmény, hogy .. a tárgyaláson módosította a szakvéleményét, és már nem állította, csupán

vélelmezte, hogy az egyes eszközalapok közötti pénzmozgások a veszteség realizálása előtt történtek. Ezt az általa felállított vélelmet azonban semmivel nem tudta alátámasztani. Ezzel szemben .. az általa vizsgált eszközalap adataiból gyanús pénzmozgásra nem tudott következtetést levonni, fogalmilag értelmezhetetlennek tartotta, hogy veszteség nélkül történjen kivétel az eszközalapból akkor, amikor az már veszteséges. .. személyes meghallgatása során elismerte, nem állt rendelkezésére adat arra vonatkozóan, hogy napi szinten hogyan alakul a hozam, kizárólag a havi összesítéseket vizsgálta, míg .. kifejtette, az eszközalapokba történő befektetés úgy történik, hogy minden nap a napi érvényes árfolyamon lehet vásárolni, illetve eladni befektetési egységet. A napi érték változása, vagyis az előző napi hozam mindenki számára ismert, így a havi hozam nem egyetlen alkalommal, a hónap végén jelenik meg, hanem az egy befektetési jegyre jutó eszközérték napi változásainak összegéből adódik. Ezt az érvelését .. is elfogadta, következésképp a napi árfolyamjegyzés miatt nem tudható, hogy az alap befektetői milyen hozamot értek el, ezért a havi adatokból csak korlátozott következtetések vonhatók le. Nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy .. szakértő nem tudta megjelölni, hogy mi a hozamszámláló, miközben annak manipulálását állította, így szakvéleménye megdőlt, az a tényállás alapját nem képezheti.

- [12] .. az alperestől kapott megbízást egyfelől arra vonatkozóan, hogy állapítsa meg, valósak-e az alperes tényállításai, a felperes manipulálta-e az adatokat, másfelől véleményezze .. szakvéleményét. A magánszakértő a rendelkezésére bocsátott dokumentumok vizsgálata, illetve részletes elemzése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes befektetőknek adott tájékoztatása nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak és ellentmondásban volt a nemzetközi adatokkal, információkkal. Valószínűsítette továbbá, hogy a befektetők több esetben nem kaptak megfelelő információkat a valóságos befektetési alternatívákról. Azt azonban a magánszakvélemény sem állította, hogy a felperes manipulált az eszközalapokba befektetett pénzeszközök átcsoportosításával, és ezzel megkárosította a befektetőket. Ebből következően ez a magánszakvélemény nem alkalmas arra, hogy azzal az alperes eleget tegyen az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének. A magánszakértő a továbbiakban vizsgálta .. szakvéleményét, annak egyes megállapításaival egyetértett [h), i), j), k) pontok], míg más megállapításaival kapcsolatban az volt az észrevétele, hogy azok nem alkalmasak az alperes per tárgyát képező állításainak cáfolatára. Kifejtette, .. a szakvéleményében ugyan úgy nyilatkozott, hogy nem talált a peranyagban arra vonatkozó bizonyítékot, hogy a felperes nyereségre vagy veszteségre manipulálja az eszközalapok havi eredményét, ezt a megállapítását azonban bizonyítékokkal nem támasztotta alá, azaz nem cáfolta az alperes erre vonatkozó állításait. A magánszakértő kiinduló pontja azonban téves. A perben ugyanis nem a felperest terhelte a bizonyítás, tehát nem neki kellett az alperes állításait cáfolni,

hanem az alperesnek kellett igazolnia, hogy a felperes által kifogásolt állítások a valóságnak megfelelnek. .. szakértőnek pedig nem volt feladata felkutatni olyan bizonyítékokat, amelyek az alperesi állítások valóságtartalmát megdöntik, a szakértő a rendelkezésére bocsátott okiratok és kimutatások alapján alkotott szakvéleményt, azok alapján pedig az alperes kifogásolt állításainak valósága nem volt igazolható. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy .. személyes meghallgatása, továbbá a .. és a ..-féle szakvélemény ütköztetése szükségtelen volt. Tény, hogy e két szakvélemény között voltak ellentmondások, de a végkövetkeztetést illetően - nevezetesen, hogy nem volt megállapítható a felperes részéről manipulálás - egyetértettek, így nem volt olyan ellentmondás, ami miatt mellőzhetetlen lett volna a két szakértő együttes meghallgatása. .. és .. szakvéleményének annyiban van a perben jelentősége, amennyiben azok alkalmasak .. és a .. szakvéleményének megdöntésére és az alperesi érvek cáfolatára. A hivatkozott szakvélemények erre nem csak alkalmasak, hanem igazolják, hogy az alperes állításai valótlanok.

- [13] A másodfokú bíróság az alperes fellebbezésében felhozott egyéb érvek alapján sem találta igazoltnak az alperes kifogásolt állításainak valóságát.
- [14] Az alperes arra hivatkozott, hogy a forintban és az euróban vezetett eszközalapok eltérő eredményt mutatnak, ami a veszteségre, illetve nyereségre való manipulálást igazolja. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a forintban és euróban vezetett eszközalapok eltérő eredménye a per tárgyát nem képezheti, mert ez a felperes által kifogásolt tényállítások között nem szerepelt. Ez az alperes érvelése csupán annyiban vizsgálható, hogy alkalmas-e az eszközalapok manipulációjára vonatkozó állítás alátámasztására. Az alperes azonban maga sem jelölte meg, hogy az általa hivatkozott eltérés hogyan támasztaná alá a manipulálásra vonatkozó állítását, és az általa hivatkozott .. szakvéleménye sem tekintette bizonyítottnak a manipulálás tényét.
- [15] Az alperes azt is állította, hogy a felperes manipulált a hozamszámlálással oly módon, hogy eltüntette az eszközalapok veszteséges múltját, a hírlevelekben különböző indulási dátumokat közölt, amelyet .. és .. szakvéleményével kívánt alátámasztani. .. azonban nem ismerte a hozamszámláló fogalmát, így nem vonhatott le okszerű következtetést a befektetők megtévesztésére, illetve megkárosítására sem. .. kifogását, miszerint az egyes eszközalapok indulási dátumai a felperes hírleveleiben anélkül változtak, hogy ennek indokáról a felperes tájékoztatást adott volna, ezáltal a hozamszámítás szempontjából lényeges körülmény tekintetében a befektetők nem rendelkeztek megfelelő információval. A felperes azonban ezt cáfolta és állította, a múltbeli hozamok fel voltak tüntetve a hírlevelekben, az alapok indulási dátuma nem alkalmas a befektetők megtévesztésére, ugyanis az indulási dátumok

változásának oka az eszközalapok mögött álló befektetési alapokban bekövetkezett strukturális változások voltak; ettől függetlenül a kifogásolt hírlevelek minden esetben tartalmaztak a kiadást megelőző öt évre vonatkozó hozaminformációkat, beleértve a negatív hozamokat is. .. szakvéleménye mindezt megerősítette, hangsúlyozva, hogy a hírlevelek megtévesztésre, manipulációra, a vesztes múltbeli hozamok eltüntetésére nem voltak alkalmasak. E tekintetben a ..-féle szakvélemény sem tartalmaz konkrét megállapítást az eszközalapok manipulációját illetően, kizárólag arra utalt a szakértő, hogy a befektetők nem rendelkezhettek az összes szükséges információval. Lényeges ugyanakkor, hogy ..magánszakvéleménye és ..szakvéleménye közötti eltérések utóbb .. meghallgatása eredményeként tisztázhatók voltak, így nem volt következtetés levonható az eszközalapok manipulációjára vonatkozóan.

- [16] Az alperes hivatkozott még arra, hogy a felperes az egyedi eszközalapokat azonos ISIN-azonosítóval, eltérő árfolyammal és eszközértékkel különböző devizanemben forgalmazza, és ezzel megszegi a 20/2014. MNB rendelet előírásait. A másodfokú bíróság kifejtette, hogy miután az alperes e kifogását csak a másodfokú eljárás során terjesztette elő, annak a jogvita érdemi elbírálása szempontjából annyiban van jelentősége, amennyiben alkalmas a kifogásolt állítások valóságának igazolására. .. szakvéleményében rámutatott, hogy az eszközalapok nem azonosak a mögöttes befektetési alapokkal, ISIN-kódja pedig csak ez utóbbiaknak van, az eszközalapoknak nincs. A felperes ügyfelei az eszközalapok között választhattak, azok nem rendelkeznek ISIN-kóddal, így az azzal való felperesi manipuláció fogalmilag kizárt. Emellett az alperes maga sem fejtette ki, hogy az ISIN-kódokkal kapcsolatos érvelése miként igazolná a manipulálásra vonatkozó állításait, ezek között milyen összefüggés mutatkozik. Ilyen összefüggést .. sem tudott kimutatni magánszakvéleményében, erre figyelemmel az ISIN azonosítókra vonatkozó hivatkozás a manipulálás igazolására nem alkalmas.
- [17] Mindezek alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes nem tudott eleget tenni az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének, nem igazolta, hogy a kereset tárgyává tett tényállítások tartalma valós, ezért az elsőfokú bíróság érdemben helyesen állapította meg a jogsértést.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [18] A jogerős ítélet ellen, jogszabálysértésre hivatkozással az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezése, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítása érdekében. Az alperes változatlanul fenntartott álláspontja szerint, .. magánszakértő perbeli szakértőként való kirendelése a Pp. 13. § (1) bekezdés e) pontjába ütközik, így vele szemben a Pp. 178. § (1) bekezdése alapján kizárási ok áll fenn, figyelemmel arra, hogy a perben korábban a felperes magánszakértőjeként járt el, így a felperes

irányában elfogult. A KGD 2005.151. számú eseti döntés értelmében a bíróság nem rendelheti ki igazságügyi szakértőként a fél magánszakértőjét, aki ugyanabban a kérdéskörben már a perben magánszakértőként eljár. Erre tekintettel az alperes kérte ..kirendelt igazságügyi szakértőként adott szakvéleményét, valamint személyes előadását a bizonyítékként mellőzni, és a tényállás megállapítása során a perben kirendelt .. igazságügyi szakértő és .. magánszakértő véleményét figyelembe venni. Erdemben az alperes a nyereségre-vesztességre manipulálás, forintban és euróban vezetett eszközalapok eltérő eredményeivel kapcsolatos közlések tekintetében hivatkozott arra, hogy a felperes által havonta euróban és forintban vezetett eszközalapokról szóló hirdetményekről csatolt táblázat alapján kiszámolt havi százalékos változás eltéréseivel, valamint .. szakértő véleményével az állítását igazolta. A hozamszámlálóval, valamint az eszközalapok veszteséges múltjának eltüntetésével történő manipulálásra vonatkozó közlések tekintetében az alperes arra hivatkozott, hogy a vonatkozó adatokat táblázatban összesítette, amelyből szakértelem nélkül megállapítható, hogy az indulási dátumok megváltoztatása a hozamszámlálóval történő manipulálásnak minősül, amelyet .. igazságügyi szakértő, valamint .. szakértő véleményei is alátámasztanak. Az ISIN-azonosítóval kapcsolatos, az eszközalapok értékeivel történő manipulálásra vonatkozó közlések tekintetében az alperes tévesnek tartotta .. szakértő azon megállapítását, miszerint a befektetési eszközalapoknak nincs ISIN kódja, mert nem értékpapír. Ezt cáfolják szerinte a perben is csatolt, felperes által havonta megjelentetett hírlevelek euróban és forintban vezetett eszközalapra vonatkozó oldalai és .. szakvéleménye.

- [19] A felperes a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy .. szakértő elfogult volt, és az ítélezési gyakorlat tükrében téves az az álláspontja, mely szerint a perben korábban magánszakértőként eljár szakértőt a bíróság utóbb már nem rendelheti ki. Az alperes felülvizsgálati kérelme gyakorlatilag a bírói mérlegelést sérelmezi, a felülmérlegelésre azonban a felülvizsgálati eljárásban csak rendkívül szűk körben kerülhet sor. A perbeli esetben a per adatainak kirívóan helytelen értékelése nem volt megállapítható, ezért a bizonyítékok újbóli egybevetésének és mérlegelésének a felülvizsgálati eljárásban nincs helye.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [20] A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.
- [21] A Kúria nem fogadta el az alperes azon álláspontját, miszerint az elsőfokú bíróság a Pp. 178. §-ának rendelkezését megsértve olyan szakértőt rendelt ki a perben, akitől a tárgyilagos, elfogulatlan vélemény kialakítása nem várható (Pp. 13. § (1) bek. e) pont), mert

a felperes megbízása alapján korábban a perben magánszakvéleményt készített. Helytállóan állapította meg a másodfokú bíróság, hogy ez a tény azonban önmagában nem ad alapot az elfogultság megállapítására. Az ítélkezési gyakorlat szerint nincs perjogi akadálya annak, hogy a bíróság a per korábbi szakaszában véleményt adó magánszakértőt igazságügyi szakértőként kirendelje (BH2002.282., BDT2001.444., Kúria joggyakorlat-elemző csoportjának 2015. évi összefoglaló véleménye). Minden esetben az adott ügyben eljáró bíróság feladata - szükség esetén a felek és a szakértő nyilatkoztatását követően - annak megítélése, hogy a szakértő elfogult-e. A perben magánszakértőként eljáró .. a bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy nem elfogult, ilyen aggályt a szakvélemény megállapításai sem támasztanak. Ezért önmagában az, hogy a nevezett szakértő korábban a felperes megbízása alapján a perben szakvéleményt készített, a kizáró ok alkalmazását nem indokolja, így a perben kirendelt szakértőként való eljárása a jogerős ítélet jogszabálysértő voltát nem teszi megállapíthatóvá.

- [22] Az alperes felülvizsgálati kérelme érdemben a per adatainak mérlegelését támadja.
- [23] A Pp. 206. § (1) bekezdése szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli, és meggyőződése szerint bírálja el.
- [24] Az ítélkezési gyakorlat szerint, a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére és a tényállás megváltoztatására csak kivételesen, abban az esetben kerülhet sor, ha az eljáró bíróság a mérlegelés körébe vont adatok és bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során az ügy érdemére kiható, nyilvánvalóan helytelen, iratellenes, kirívóan okszerűtlen vagy a logika szabályaival ellentétes következtetésre jut (BH2002.29., BH1993.768., BH1999.44.).
- [25] A perbeli esetben az alperes lényegében az általa rendelkezésre bocsátott adatok, kimutatások, a perben először kirendelt .. szakértő, valamint az alperes megbízására szakvéleményt adó .. magánszakértő megállapításaira hivatkozva állította, hogy a kifogásolt közlések valósága a perben igazolást nyert. Az alperes a bizonyítékok értékelése során - a fent ismertetett álláspontja miatt - a perben utóbb kirendelt .. igazságügyi szakértő véleményének mellőzését kérte, míg a felperes által felkért .. szakvéleményét meg sem említette. Az alperes a perben rendelkezésre álló szakvélemények közül tehát a számára kedvező szakértői véleményeket tartotta értékelhetőnek, és figyelmen kívül hagyta, hogy .. szakvéleménye megalapozatlannak és a perbeli jogvita megítélése szempontjából alkalmatlannak bizonyult. Az eljáró bíróságok megállapítása szerint, az alperes megbízása alapján

eljárt .. magánszakértő véleménye - a végkövetkeztetést illetően - a manipulálásra vonatkozó állítást nem támasztotta alá, ugyanakkor .. és .. szakértők véleménye alkalmasak voltak .. és .. szakértők véleményének megdöntésére. Az eljárás bíróságok elfoglalt álláspontjukat a sérelmezett kitételek vonatkozásában a szakértői vélemények elemzésével részletesen és kimerítően megindokolták. Az alperes felülvizsgálati kérelmében előadott, a bizonyítékok egyoldalú csoportosításán alapuló érvei alapján azt megállapítani, hogy az eljárás bíróságok a per adatainak nyilvánvalóan helytelen, irratellenes, kirívóan okszerűtlen mérlegelésével hozták meg a döntésüket, megállapítani nem lehet.

[26] Észlelte a Kúria, hogy - a másodfokú bíróság ítéletével helyben hagyott - elsőfokú ítélet rendelkező része nem felel meg a személyiségi jog megsértése iránt indult perekben az ítélet rendelkező részével szemben támasztott követelményeknek.

[27] A Ptk. 78. § (2) bekezdése értelmében a jóhírnév sérelmét a más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tény állítása, híresztelése, való tény hamis színben való feltüntetése okozza. A személyiségi jogvédelmi perekben is irányadó PK 15. számú állásfoglalás értelmében a helyreigazító közleménynek (jogsértést megállapító rendelkezésnek) félreérthetetlenül kifejezésre kell juttatni a kifogásolt közlés valóságsértő voltát és szükség esetén a való tényeket is; a bíróság a kérelem és az ellenkérelem korlátai között belátása szerint állapítja meg a helyreigazítás szövegét. A sajtóközlemény valóságsértő voltának megállapítása pedig nem nélkülözheti a valótlan tényállítások folytán az igényérvényesítőről kialakított és a személyiséget sértő megállapítások általános szintű megfogalmazását (BH1990.210.). Nem felel meg a személyiségi jog megsértése iránt indult perekben az ítélet rendelkező részével szemben támasztott tartalmi követelménynek az, ha bíróság a jogsértést a kifogásolt közleményből kiragadott mondatokat szó szerint idézve, esetenként indokolatlan terjedelemben állapítja meg, amelyből így nem derül ki a jogsértés mibenléte, illetve a valótlan tény állításának, vagy a való tény hamis színben való feltüntetésének a felperes személyére nézve sértő volta.

[28] A jogerős ítélet az alperes közleményeiben kifogásolt szövegrészeket szó szerint idézve, a kifogásolt állításokat ismételve, indokolatlan terjedelemben állapította meg az alperes terhére a jogsértést. Az ítélet ily módon megfogalmazott rendelkező részéből azonban nem állapítható meg egyértelműen, hogy az idézett közlések közül mely tényállítás valótlan, mely tüntet fel tényeket hamis színben, illetve melyek a való tények, és azok milyen vonatkozásban, illetve összefüggésben sértik a felperes jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Ezért a Kúria - a felperes által érvényesített igény tartalmi körén belül - a kifogásolt és

valótlannak bizonyult tényállításokat tartalmilag összefoglalva, a jogsértés mibenlétének általános szintű megfogalmazásával határozta meg a rendelkező rész szövegét.

- [29] A kifejtettekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alkalmazott jogszabályok és az alkalmazott joggyakorlat

- [30] Ptk. 78. §

A döntés elvi tartalma

- [31] I. Nem felel meg a személyiségi jog megsértése iránt indult perekben az ítélet rendelkező részével szemben támasztott követelménynek, ha a bíróság a sérelmezett közleményből kiemelt szövegrészeket szó szerint idézve, esetenként a kifogásolt állításokat ismételve, indokolatlan terjedelemben állapítja meg az alperes terhére a jogsértést.
- [32] II. A személyiségi jog megsértése iránt indult perben az ítélet jogsértést megállapító rendelkezésében félreérthetetlenül kifejezésre kell juttatni a kifogásolt közlés valóságsértő voltát és szükség esetén a való tényeket is. A jogsértő közlemény valóságsértő voltának megállapítása nem nélkülözheti a valótlán tényállítások folytán az igényérvényesítőről kialakított és a személyiségét sértő megállapítások általános szintű megfogalmazását.
- [33] III. A bíróság az ítélet rendelkező részében - a kérelem és az ellenkérelem korlátai között - belátása szerint állapíthatja meg a jogsértés mibenlétét egyértelműen kifejezésre juttató, jogsértést megállapító rendelkezés szövegét.

Záró rész

- [34] A Kúria az eredménytelen felülvizsgálattal élő alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes ügyvédi képviseletével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései, valamint a 4/A. § (1) bekezdése szerint megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

Budapest, 2019. február 27.

Dr. Baka András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Pataki Árpád bíró

A kiadmány hitelével:

AM

tisztviselő